

Methode „Frostschutz durch Vereisung“ angewendet. Die Bäume werden mit Wassernebel besprüht, der am Keim festfriert und ihn isoliert. Auf diese Weise wird die Ernte gesichert und auch die Existenzgrundlage.

Im Rückblick folgen wir der Hauptperson Vera, die nach einer traumatisierenden Flucht über das Eis weder Geborgenheit noch normale Familienverhältnisse findet und dennoch am Ort festwächst. „Sie musste bleiben auf ihrer Insel, auf diesem Hof, wo sie zwar keine Wurzeln schlagen konnte, aber doch festwachsen an den Steinen, wie eine Flechte oder ein Moos. Nicht gedeihen, nicht blühen, nur bleiben. (S. 42) Wäre da nicht der nachkriegsgequälte Stiefvater Karl oder der ewig korrekte Bauernachbar Hinni Lührs, mit denen Vera eine Art Verbundenheit verspürt, würden sie nicht wortlos aufeinander aufpassen. Vera behütet die innere Fünfjährige mit einer abweisenden Eisschicht nach Außen, geht auf die Jagd, wird Zahnärztin, bündelt nur kurz mit Männern an. Sie macht ihr eigenes Ding und lässt sich von niemandem etwas sagen. Sie ist ihr eigener Herr und geht vor Einsamkeit fast ein, als plötzlich ihre Nichte Anne mit Sohn Leon vor der Fachwerkhaustür steht: „Vera Eckhoff wusste nicht viel von ihrer Nichte, aber sie erkannte einen Flüchtling, wenn sie einen sah.“ (S. 95)

Das Sprichwort „Der Ton macht die Musik“ wird in Dörte Hansens Roman gründlich ausgeschöpft. In kargen und scheinbar selbstverständlichen Wendungen oder Feststellungen werden ausdrucksstarke

Bilder festgehalten, die als Sprache von Überlebenden oder Menschen zweiten Ranges aufgefasst werden können: „Alles, was sie taten,

taten sie einander an.“ (S. 267) Vera, der durch den kleinen Leon bewusst wird, wie sie fürsorglicher hätte sein können, als sie die ängstlichen Kinder in Zahnbehandlung hatte. Vera, die sich nicht mit Anne über die morschen Fenster streiten muss, sondern sie einfach das alte Haus auf Trab bringen lässt. Während Anne schonend und behutsam renovierend dem Haus seinen alten Wert und Stolz wiedergibt, taut auch die verkümmerte und vernachlässigte Seele Veras, die nie zu lieben gelernt hatte, allmählich auf.

Auch andere Themen werden aufgegriffen, wie das Klischee „Steigt ein Stadtmensch aus und verwirklicht sich neu auf dem idyllischen Lande“ – aus der Sicht der Einheimischen, der Dörflinge. Gemeint ist der Hamburger „Aussteiger“ Burkhard Weißwerth, der den Stadtjournalisten hinter sich gelassen hat und auf der Suche nach innovativem Neuland in einer Zeitschrift „Land & Lecker“ ist. Das Cover am besten mit kauzigem Bauern, der ein Ferkel auf den Armen trägt. Die Perspektivenwechsel der übrigen Figuren vervollständigt diese Erzählung, da auch die Problematik der Nachfolge von Altbauern zu Jungbauern und dem Phänomen „Brain Drain“ auf dem Land angesprochen werden.

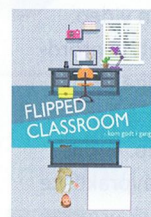
Altes Land geht von der verlorenen Heimat in Frauenburg – jetzt Fromborg in Polen – zur Heimat in Norddeutschland, in die man sich fügt, so dass der Mensch letztlich zu einem Teil dieser neuen Heimat wird, in der sich Vergangenheit und Zukunft irgendwie miteinander vertragen müssen. Ein unbedingt lesenswertes Werk und ein kleines aber großartiges Stückchen Heimatliteratur für Nordlichter, Plattschnacker und Liebhaber von Familiensagas.

ANMELDELSE:

Flipped Classroom – kom godt i gang

Af Mette Brusgaard. Underviser i tysk og engelsk ved Svendborg Gymnasium & HF

Henning Romme Lund udgav her i det tidlige forår bogen *Flipped Classroom – kom godt i gang* hos Systime. Bogen findes i fysisk form og som I-bog med konkrete videoeksempler, og

mens den fysiske version er rar at bruge som opslagsværk, er I-bogens styrke netop alle de konkrete videoeksempler, der eksemplificerer og tydeliggør bogens pointer.

Det er en meget interessant, inspirerende og overskuelig læsning, der inviterer til selv at medtænke metoden i egen undervisning uden, at bogens tilgang til FC virker dogmatiske.

Bogens intention er helt klart at systematisere den måde, man kan bruge principperne Flipped Classroom på i forhold til fagligt fokus, læringsmål og elevaktivering. Bag denne systematik ligger så også ønsket om at motivere læren som læser til selv at give sig i kast med FC, fordi man netop får styrket bevidstheden om, hvordan man skal arbejde med videoproduktion. Derved henvender bogen og særligt I-bogen sig til både FC-novicerne, der gerne vil have lidt start-hjælp til at komme i gang, og til de mere erfarne brugere af FC som undervisnings- og arbejdsredskab, som har glæde af bogens

systematik og refleksionerne over lærings- og arbejdsroller.

Bogen er bygget op omkring 4 fokuspunkter, der udgøres af hver deres kapitel. Første del af bogen giver en overordnet introduktion til begrebet Flipped Classroom og tankerne bag og diskuterer i høj grad, hvorfor denne undervisningsform er velegnet i det danske undervisningssystem med de klasserum, lærer- og elevroller og arbejdsformer, der gør sig gældende her. Det fremstilles på et overordnet didaktiserende plan med blandt andet udgangspunkt i Steen Becks læringscirkel og giver derved god inspiration og et godt springbræt til at overføre FC-formen på egen undervisningsplanlægning.

Anden del giver konkrete forslag til, hvordan man kan organisere sin undervisning med inddragelse af videoer, egne som andres. Henning Romme Lund præsenterer strategier til at aktivere eleverne og arbejde mest hensigtsmæssigt med videoen – både som lektie og som del af undervisningen. I dette kapitel tages læsningen ved hånden og guides igennem forskellige didaktiske overvejelser og forskellige konkrete arbejdsstrategier. De forskellige strategier beskrives ud fra fokuspunkter som lærerens rolle og lærerens forberedelsestid, tidsforbrug hos eleven og graden af lærerstyring. Kapitlet er ledsaget af mange klare eksempler på elevhandouts og rigtig gode forslag til elevaktivering, der er så

overordnet, at de sagtens kan overføres til ens eget fag. Her er også forslag til, hvordan man agerer over for den uforberedte elev! Derved gøres læseren meget mere bevidst om de måder, FC-formen kan bruges til at aktivere eleverne, hvad enten man selv producerer en video, anvender videoer fra andre eller sætter eleverne til at producere.

Bogens tredje del er også af praktisk karakter. Her fokuseres på, hvordan man selv producerer og udvælger videoer til undervisningen afhængig af lektionens fokus, formål og indhold. Henning Romme Lund inddeler videoer ud fra forskellige videotyper afhængigt af de læringsaktiviteter, videoen knyttes til. Denne videotypologi er rigtig god og anvendelig, da videoformen oftest er med til at bestemme elevaktiviteten og den efterfølgende arbejdsform, og giver derved både lærere og elever et mere klart billede af en videos formål. Jeg bliver som lærer således gjort yderst bevidst om, hvorvidt det nu er en oplysende, en instruerende, en diskuterende video eller en faglig samtalevideo, jeg præsenterer eleverne for, og hvad pointen er med at bruge den ene eller den anden form. Der gives også eksempler på videoer, hvor læreren giver feedback på elevens skriftlige produkter, som et godt eksempel på en evalueringsform, der signalerer synlig læring. Kapitlet afsluttes med tips til, hvordan man selv producerer den gode video. Her er Romme Lunds pointe netop, at det skal være nemt, kort og naturligt, og at læreren skal tage udgangspunkt i sig selv, sin egen autenticitet, gøre det simpelt og genanvendeligt. Selvom det virker grænseoverskri-

dende eller kan føles som om, man giver køb på sin professionalisme, fordi man siger „øh“ eller må korrigere lidt småfejl undervejs, så understreger Henning Romme Lund, at eleverne netop oplever denne ægthed som motiverende. Det er vigtige pointer, som afmystificerer forestillingen om, at man skal være en højteknologisk skærmtrøld for at producere en video.

Det fjerde kapitel er en helt overordnet redegørelse for de forskellige tekniske muligheder, der findes, når man som lærer selv vil fremstille en video. Kapitlet bevæger sig fra den mere lavpraktiske optageform, hvor man bruger skærmoptagelsesprogrammer, til mere teknisk udfordrende måder, hvor man optager med kamera og efterfølgende videoredigerer. Der er også introduktioner til brugen af tablets og optagelse af papir til hånd og til den efterfølgende tilgængeliggørelse og organisering af videoerne. Det er igen her, at I-bogen har sin styrke, da skærbillederne i sig selv ikke tydeligt nok kan formidle de forskellige optageformer.

Jeg er personligt meget glad for Hennings Romme Lund systematiserende tilgang til formidlingen af, hvad Flipped Classroom er og kan bruges til. Derved viser han de mange muligheder, videoproduktionen giver både som elev- og som lærerredskab. Han tydeliggør, at det ikke kun er et spørgsmål om, at læreren selv skal i gang med at filme, men mere, at man bruger videoer under forskellige arbejds- og læringsfaser. I bogen inddrages videoer og udsagn fra andre undervisere, der anvender FC som undervisningsredskab, hvilket er med til at vise, hvor varieret og individu-

elt arbejdet med FC-videoer er. Jeg er nok meget traditionel i forhold til bogformen og sætter pris på det med at kunne bladre frem og tilbage, ligesom jeg ofte husker pointer i forhold til, hvor de visuelt er placeret. Alligevel er I-bogen Hen-

ning Romme Lunds stærkeste kort, for den indeholder så mange gode videoeksempler. Udgivelsen er derfor et vigtigt bidrag til Flipped Classroom bølgen og giver inspirerende og væsentlige indspark til netop selv at komme godt i gang!

ANMELDELSE: Im Labyrinth des Schweigens

af Rasmus Peter Holt
Christensen og Karen
Hansgaard Degenkolw

En anmeldelse af filmen „Im Labyrinth des Schweigens“, 2014. Udkommer med danske undertekster i januar 2016 (så vidt vides).

1958 Frankfurt am Main. Tyskland oplever Wirtschaftwunder. Opsving. Optimisme. Fremadskuen. En ældre jøde, Simon Kirsch, der overlevede KZ-lejrene, møder tilfældigt en af sine opsynsmænd fra lejrene. Kirsch bliver så chokeret over dette møde, at hans ven, journalisten Thomas Gnielka, tager affære. Gnielka vil anmelde opsynsmanden og henvender sig til retten i Frankfurt am Main for at få sagen taget op. Han bliver mødt af en mur af tavshed og lutter afvisninger. Kun den unge jurist, Johann Radmann, der indtil nu kun har beskæftiget sig med sager vedrørende trafikforseelser, viser interesse for sagen. Hans umiddelbare overordnede afviser, at Radmann skal tage sagen, men han får direkte støtte af stats-

advokaten Fritz Bauer, der, som det viser sig, selv sad lejrene. Bauer er en historisk person, der blev forfulgt under nazismen og måtte flygte til Danmark. Efter krigen blev Bauer den øverste chef i statsadvokaturen i Frankfurt.

Den unge Radmann udnævnes til at lede efterforskningen og begynder dernæst at kortlægge sagen med de involverede gerningsmænd og deres ofre. Han skal således både tale med vidner, kæmpe med bl.a. politimagten om at få lov til at håndhæve loven og læse hyldemeter efter hyldemeter af optegnelser over forbrydelserne under 2. Verdenskrig i amerikanernes varetægt.

Et eksempel på, hvor knudret Radmanns vej er mod slutmålet, er, at han endda skal overbevise de amerikanske myndigheder om relevansen af sine undersøgelser. Her møder han også modstand – eller snarere om end venlig – afvisning. Hans amerikanske kontakt råder ham til at lade de sovende hunde sove.